

Üniversite-sanayi işbirliğinde kutlanacak başarı

Aykut Göker

TÜBİTAK-TİDEB, Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri [Destek] Programı'nı (ÜSAMP) tanıtmaya yönelik bir doküman yayımladı. Bu dokümandan öğrendiğimize göre, ortak araştırma merkezi kurmak için, şimdiye kadar, ÜSAMP'a 16 başvuruda bulunulmuş. Başvurulardan dördü merkezlerin kurulmasıyla sonuçlanmış; bu merkezlerden Gaziantep'teki (küçük ve orta ölçekli sanayi işletmeleri [KOS] ağırlıklı bir bölgesel işbirliği merkezi) başarılı olamamış ve kapanmış; Eskişehir Anadolu Üniversitesi'ndeki Seramik Araştırma Merkezi, Ege Üniversitesi'ndeki Tekstil Araştırma Merkezi ve Adana Çukurova Üniversitesi'ndeki KOS ağırlıklı bölgesel düzeyde işbirliği merkezi ise, faaliyetlerini sürdürüyorlarmış.

Anılan dört merkez dışında, İTÜ Otomotiv Teknolojileri ARGE Merkezi kuruluş aşamasına gelmiş. Belirli teknoloji alanlarında odaklaştıkları için başarılı olma şansları yüksek görülen ODTÜ Mikroelektromekanik [MEMs] Araştırma Merkezi ve Hacettepe Üniversitesi'ndeki Biyoteknoloji-Biyomedikal Araştırma Merkezi ile ilgili hazırlık çalışmaları -uzun süredir bir gelişme görülmemekle birlikte- sürmekteymiş. ODTÜ ve Ankara-OSTİM İdaresi'nin işbirliği ile KOS ağırlıklı yeni bir bölgesel merkez kurma çalışmaları da uzunca bir zamandır sürmekteymiş. Diğer sekiz girişim ise hazırlık aşamalarında son bulmuş.

Söz konusu dokümanda, “dünyadaki benzer programlara bakıldığında, ÜSAMP sonuçlarının başarılı olduğu söylenebilir”, deniliyor. ÜSAMP'a ilişkin bu genel değerlendirme bir yana, 1998 Mart'ında kurulan Eskişehir'deki Seramik Araştırma Merkezi'nin (SAM) büyük bir başarı grafiği çizdiği ve çok iyi bir uygulama örneği ortaya koyduğu biliniyor.

TÜBİTAK, Anadolu Üniversitesi ve seramik sanayii kuruluşlarının katkılarıyla kurulan SAM, ülkemizde, bilim dünyası ile sanayii bir araya getiren ilk ortak araştırma merkezi olma hüviyetini taşıyor. Merkezin yönetimine sanayiciler etkin olarak katılıyorlar. Anadolu Üniversitesi'nin Malzeme Bilimi ve Mühendisliği Bölümü (eski adı Seramik Mühendisliği Bölümü) bünyesindeki 12 öğretim üyesi, 15 araştırma görevlisi ve 3 teknik eleman SAM'ın uzman havuzunu oluşturuyor. Gerektiğinde, Üniversite'nin diğer bölümlerinden ve diğer üniversitelerden de yararlanılıyor. Merkez'in kendi araştırmacıları da var.

SAM'da ARGE, test ve analiz, ürünlere ilişkin standart testler, eğitim ve danışmanlık ve dokümantasyon olmak üzere, beş ana alanda hizmet sunuluyor. Yürütülen araştırma projelerinin konuları SAM'a üye sanayi kuruluşlarının ortak ihtiyaçları doğrultusunda ve kendilerinin de katılımı ile **Teknik Kurullar**'da belirleniyor. Bu kurullar akademisyenler ile Merkez'e üye sanayi kuruluşlarının ARGE birimlerinin yöneticilerinden oluşuyor. Teknik Kurullar, SAM'ın sanayi kuruluşları ile diyalogunun ana mekanizmaları olarak da iş görüyor. Proje konuları belirlendikten sonra oluşturulan araştırma ekiplerinde Teknik Kurul üyeleri de yer alıyor. Proje sonuçları, Teknik Kurul toplantılarında sunuluyor; tartışılıyor. Teknik Kurullar'ın bir diğer yararı da, çeşitli firmalarda benzer görevleri yapan teknologlar arasında mükemmel bir diyalog ve tartışma plâtförmü oluşturması. Bu plâtförmde, rekabet öncesi konular, gelişen teknolojiler ve Türk seramik sektörünün geleceği üzerine çok verimli tartışmalar yapılıyor.

SAM'da, son dört yılda, konusu Teknik Kurullar'ca belirlenen, toplam 30 “**rekabet öncesi ortak yarar projesi**” yürütülmüş. Bu projelerin yanında, firmalara özel, ikili projeler de yer alıyor. Ortak yarar projeleri ile ortaya konan bilgilerin üye firmalar tarafından kullanılması sonucu, sektör bazında elde edilen kazancın, Merkez'in, kurulduğu 1998 yılından bu yana, seramik sanayii ve TÜBİTAK'tan sağladığı maddî desteğin üzerinde olması da, gerçekten kayda değer bir konu.

Sanayi için yapılan araştırmalarda hız ve sınaî uygulanabilirlik boyutu büyük önem taşır. TİDEB dokümanında da belirtildiği gibi, SAM bunu başarmış. Bu başarıda, SAM'ın ve Anadolu Üniversitesi Malzeme Bilimi ve Mühendisliği Bölümü'nün, özgüven ve motivasyonu yüksek, genç ve dinamik araştırıcı kadrosunun Merkez'in başarısında belirleyici bir rol oynadığı anlaşılıyor. Anadolu Üniversitesi'nin ve konu ile ilgili akademik kadrosunun ortak araştırma merkezine bu başarıyı getiren yaklaşımı, üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesinde, muhakkak ki, iyi bir uygulama örneği oluşturacaktır. Kendilerini kutluyoruz.

<http://www.inovasyon.org>

CBT. 13 Eylül 2003.